

[Transcript] Forklart / Drapene i Brussel: Hvorfor er svensker et terrormål?

Rett før en landskamp mellom Sverige og Belgia ble sparket i gang, ble to svenske fotbollsupportera skutt og drept på et gategjørne i Bryssel mandag kveld.

En tredje de svenske blir alvorlig skadet og ligger fortsatt på sykehus.

I folke vittner skal gjerningsmannen ha ropt Gud er stor, like etter stakkana-pomoped.

Nå etterforskes dobbeltrappe som en terrorhandling, for de to mennene bleter all sandsynlighet drept fordi de var svenske.

Hva er det som gjør at svenske fotbolltourister nå er så utsatt at de vaske bort gule og blå flaggfransikter?

Du hører på forklart fra Aftenbosten en podcast vi forklarer i en nyhet i hver episode.

I dag om hvorfor Sverige har kommet på hatlisten til mange muslimske land.

Jeg heter Sunde Søholl og i dag er det torsdag 19. oktober.

Her i Bryssel er det en god del ting som har stengt dagen etter terrorhandgreppet mandag.

Det er flere butikker som har stengt, parkeringshus, mange skole og universitetshold også stengt.

Folket er oppfordret til å holde seg inn og ha hemmekontor.

Flere nordmennene jeg har pratet med har fått beskjeld vitt stert oppfordret av BSI-værem å holde seg hemmekontor.

Ja, ha hemmekontor.

Rakel Høygensfran jobber som Aftenpostens europakorrespondent og bor i Bryssel.

Ikke så langt unna, der de to svenskene i 60 og 70 års alderen ble drept.

Mandag kveld skulle det være lønskamp i Bryssel mellom Belgia og Sverige.

Over 700 svenske fotbollsupportera hadde billettekampen, og alt lå klart for en skikkelig fotbollfest. Men så nikk det ikke.

En video viser en mann i en oransk refleksjakke og med kvitvjelem, som firer skudd på et gatgjørne før han følger etter en mann inn i en slags bygningslobby.

På en videofrangrepet ser og høyre mannen skyte ute på gaten.

Det er bare skitten.

På en annen video ser man at samme mann går inn i en bygning og skiter, og at en person faller mot bakken.

Gud, jeg legger deg.

Bare sånn følger jeg sånn.

I etter tid har vi fått vite at skytteren såg en tekski med svensk fotbollsupportera, og da lader han våpen i sitt, og så føler han etter de pannskuter.

Og kort tid siden jeg så begynner å skyte på tekski igjen, og det er etter jeg føler en etter en av de svenske mennes som forsøker å flykte.

Og minst etter og fra, hva hadde på seg sånn svensk fotbolldrakt, så det er mulig en sånn han har på en måte skjønt at de er fra Sverige.

I pausen ble det svensk landslaget informert om hva som hadde skjedd.

De besønte seg for å stå og spille og utsette resten av kampen, men det tok lang tid for tilskuerne kunne forlate stadion.

Supporterene som var på arenan ble rett og slett holdt eller stengt inne der, fordi man var så usikker på situasjonen utforbi.

Stemminga var veldig emosjonell, og man se bilder av flere som begynner å gråte.

Til slutt, godt etter midnatt, så ble de første supporterene evakuert fra stadion.

Og da gikk det i pulje ut med politieskortet.

[Transcript] Forklart / Drapene i Brussel: Hvorfor er svensker et terrormål?

Den siste gruppa ble hentet ut så seint som klokka fire natt til tirsdag.

Etter en lang natt hvor politiet jaktet på jerningsmannen, ble han skutt og drept på en kaffe under pågrippingen.

Den misstengte mannen er en 45-årig gammel tunisisk asylsøker, hvor oppholdt seg ulovlig i Belga. Han blir identifisert som en tunisisk mann som fikk avslag på asylsøkene sin her i Belga.

Man la ut en video der han snakker på arabisk, og der han sier at jeg har hevet en muslima og drept tre svenska.

Og han sier at han blir død som en slags martyr for IS.

Den svenske statsministerien sa tirsdag at den misstengte jerningsmannen fikk avslag på asyl i Belga, men at han ble hverandret i landet.

Han sier også at mannen skal oppholdt seg i Sverige på tidspunkt.

Svensk og belgiske myndigheter gikk raskt ut og hevdet at dette var et terrorangrepp mot svensker.

Belgiske myndigheter gikk ut og oppfordre svensker til å på en måte skjule nasjonalitetens inn, med å bare ta avse fotboldrakt, ikke vise fram flagg, og rett og slett være litt anonyme da, og holde seg inn så klart.

Og så har den svenske statsministerien sagt at han påstår råd fra Belga,

men at man på sikt må kunne vise at man er svensk og være stolt av at man faktisk er svensk.

Men under kampen så var det mange supporterer der som tok av seg trøya og vasket bort de malinger de hadde i fjeset.

Det svenske sikkerhetspolitiet sier at Sverige og svensker er blitt et prioritert terrormål.

Og bak det voksne hatet ligger koranbrenninger, falske anklager og konspirasjons teorier.

Pappa, du må hjelpe meg. Jeg vet ikke hvor jeg er. Du må finne meg.

Hva gjør du hvis du får en telefon fra et familiemedlem som desperat trenger hjelp og vil at du skal overføre penger?

Kunstintligens utvikler seg i rasende fart, og allerede nå har kriminelle teknologien til å kopiere stemmer som de deres kan bruke til å svindle folk via telefon.

Hør mer om svindel og kunstintligens i TeleNorsin-annonsørepisoda. Du finner den i forklartfiden.

Alt taler for at dette er en terrorattakk riktad mot Sverige og svenske medborgere, bara for at de er svensker.

Ingeborg Moa er journalist i Aftonposten og har fulgt denne saken.

Ingeborg, hvorfor peker alt mot at angrepp brussel mandakvel langt ifra R til Felde?

I midten av august så hever den svenske sikkerhetstjenesten trusselnivået fra 34.

Det er det nest høyeste i nivået. Blandt annet har de avverget flere terrorangrepp.

Bakgrunn er at Sverige har fått veldig mye negativ oppmerksomhet.

For å bli sett på som et tolerant langt, så spres det påstand om at Sverige er islamfientlig.

Og dette kan jo være tryggere for islamistiske terrorgruppe som IS.

Man tror at det særligger to ting som har bidrat til dette nye Sverige-bildet.

Det ene er Koranbrenningen.

Det siste året har Koranbrenningen skapt mye bråk i Sverige.

Pæladans Koranbrenninger og opplåpen som fulgte fikk verdens blikkere å riktet mot Sverige.

Sverige som har opplevd som et tolerant land ses nu som islamfientlig.

Dette skjer at Irak er en salvanmomika i juni satifyr på Koranen utenfor en moske i Stockholm.

Dette har ført til voldsomme demonstrasjoner, både i Sverige og i mange muslimske land.

Det er vanskelig å gi et enkelt svar på hvorfor det har vært så mange Koranbrenninger nå.

[Transcript] Forklart / Drapene i Brussel: Hvorfor er svensker et terrormål?

Vi vet ikke hva de som har gjort det vil opp nå utover å skape bråk, men bilden av at Koran blir brennt skaper voldsomme reaksjoner. Bare det at det lov å brenne Koran vekker reaksjoner, men det er også lov i Norge. Men det er at det svenske politis på de som brenner Koran blir brukt å påstå at svenske myndigheter oppfordrer til det. Men det er altså helt feil, og dette har skatt masse trøbbel for svensken. Tyrkia og president Erdogan har jo brukt disse Koranbrenningen i den diskusjon om Sverige skal få bli NATO-medle. Noen månter etter at Ruslan gikk til krig mot Ukraina, søkte Finland og Sverige om å bli medle med NATO. Men for at det skulle skje, måtte søknaden godkjennes av alle NATO-landene. Finland fikk om sider ja, men ikke Sverige, for Tyrkia og Ungarn har enda ikke givet tomten opp for svenskene. Og grunnen? Tyrkia påstår blant annet at Sverige huser folk som dem mener kurdiske terrorister, og vil ha dem utleveret. NATO-chef Iens Stortberg har jo flere ganger fått til avtala mellom Tyrkia og Sverige for å sikre at Sverige blir medlem og mener at avtalen er oppfylt, men Tyrkias nasjonalforsamling har fortsatt ikke sagt ja. Og Koranbrenningen har nok forverre forrollet, og mange tror Erdogan bruker denne opphet av stemningen i et forsøk på å oppnå mer, før dem si ja til Sverige, for eksempel å få kjøpe amerikanske kampfly. For Ungarns steder virker dette slett som dem utsette dette her til Tyrkias sagt ja. I tillegg har Sverige en annen vanskelig sak. Både de svenske og norske barneverne er blitt kritisert internasjonalt for å fjerne barn forraskt fra deres biologiske forældre. Men i Sverige har dette tatt helt av. For her har det vokst fram en stor påvirkningskampanje med konspirasjonsteorier om at svenske myndigheter kidnapper muslimske barn. Vi har også sett kampania i utlandet også mot norsk barnevern, men det de svenske barneverne har vært utsatt for er en helt annen skala. Det har vært spredt påstanda om at svenske barnevern kidnapper muslimske barn, og dette har blitt spredt i voldsomt mange kanaler. Påståendet at svenske myndigheter kidnapper barn, framfra alt fra muslimske frældrar, syftet var at sprida misstro mot svenske myndigheter, og som stødd for dette sprids bland annat bilder på gråtande barn. Formasjonen anvends som et maktmedel for at vilser leda. I det kanalerne har hundratals millioner tittare og følgere, så det har hele tiden varit en konstant interaktjon, en konstant takning av kampanjen. Man har anvendt de her svenske eksempel internasjonelt osv. Det har økat på hotbilden mot Sverige. Dette beskriver som største påvirkningskampanjen som Sverige har opplevd. Rikten og påståenden om at svenske myndigheter kidnapper muslimske barn

[Transcript] Forklart / Drapene i Brussel: Hvorfor er svensker et terrormål?

blir sprett først og fremst i arabisk språklige kanaler på internett av flere aktøra. Mange av dem sitter i midtøsten.

Dette starter i slutten av 2021 og pågår fortsatt.

Rikten spres først og fremst i arabisk språklige kanaler, men i sommer sa myndigheten for psykologisk forsvar som en statlig etat i Sverige, at de også har desett at russiske medier har prøvd å spre bilder av Sverige som islamfintlig i arabiske kanaler.

Det blir tolka som et forsøk på forstyrre NATO-processen.

For NATO-medlemskapet til Sverige avhenger jo at hyrkia, hvordan største delen av befolkningen er muslimsk.

Hva tjener Ruslan på leda?

Ruslan ønsker ikke at Sverige skal bli medlem av NATO,

så hvis dette stemmer at den prøver å spre

dette bild av Sverige som islamfintlig,

så er det vel et forsøk på prøve å gjøre det vanskeligere for at hyrkia å si ja.

Hva skal til da for at det hyrkia og ungaren gir tommelen opp for NATO-medlemskap til Sverige?

Det vet vi ikke.

Sverige mener de har oppfylt sin denne avtal.

Det mener Stoltenberg også,

og i sommer sa jo hyrkia at den skulle behandle dette i nasjonalforsamlingen.

Så ble det først utsatt til oktober.

Nå er vi i oktober. Vi vet fortsatt ikke når det vil skje.

Så for å oppsere, så kan både koran dreningene

og disse konspirasjonsteoriene om at den svenske sosialtjenesten Kidnappe Barn har bidrat til at de to svenske fotbollsupporterne ble et terrormål.

Men at et slikt angrep skjer i nettopp Brussel er kanskje heller ikke tilfeldig.

Belgia og Brussel blir av ekspertet beskrevet som et hotspot for terror.

For slike angrep har skjedd tidligere her,

og de er utført av enkelt menneske mot ulike mål.

Så har du en ganske kjent bydel i Brussel som heter Molenbeck,

som har blitt kaldt et arrende sted for Europas terrorista.

Merakel betyr dette angrepet at det er farlig for svensker å reise rundt i verden?

Svenske er noe oppfordrende til å være både åvåkende og forsiktige når de er ute på reise, og det er ikke tid til å være naiiv i følge den svenske statsministerien.

Samtidig er det tydelig på at man i lengden ikke skal være redd for å vise at man er svensk, og at svenske skal kunne være stolte av det landet de kommer fra.

Du har hørt en podcast fra Aftenposten.

Det var Europakorrespondent Rakel Hagenstran,

og utenrikesjournalist Inge Bormo, som forklarte deg terrorangrepe i Brussel.

Denne episoden er laget av producent Olaf Eggersvik,

i en i Førland, og meg sinne Søhol.

Resten av forklart er David Bekonni og Anders Weberg.

Du har hørt lyd fra nyhetsbråd AP,

[Transcript] Forklart / Drapene i Brussel: Hvorfor er svensker et terrormål?

den svenske regjeringen, SVT, Twitter og Vegitala.
Og så røper Tline hvem hun mener er universets største PR-sjeni.
Hør på prode i Aftenposten-appen eller hos Podmi.